

Ա Ր Կ Ա Տ Ք

Ա Ր Ի Ս Թ Ո Ն Յ Ի Ի Ս Ի Ն

(Շարունակութիւն տես թիւ 5.)

Գետոյն երկայնութեամբ յառաջանալով Սփրօնիմ՝ պարզ և միջին, բայց դեղեցիկ ճարտարապետութիւն ճիշտ և ուղիղ համեմատութեամբ շինուած տուն մը տեսաւ։ Այնտեղ ոչ մարմարիտն, ոչ սոսի, ոչ արծաթ, ոչ փղոսկր և ոչ ծիրանեայ կահկարասիներ գտաւ, այլ ամեն բան մաքուր և լի շնորհօք, եւ վայելչութեամբ բայց առանց շքեղութեան։ Այլիւրակն մի գաւիթին մէջ կը հոսէր, և կանաչ գորգի մը երկայնութեամբ փոքրիկ ջրանոց մը կը կազմէր։ Բուրաստանները ընդարձակ չէին, ուր մարդիկներ կերակրելու օգտակար տունկերը և պտուղներ կը գտնուէին. որարտիղին երկու կողմէն երկու անտառակներ կ'երեւէին, որոց ծառերը՝ գրեթէ իրենց մօր սցօնքն երկրին սկէս հինօրեայ էին, և սրաց թանցրակիտ ստները այնպիսի ստուեր մը կամ շուք կընէին, որ արեգական ճառագայթներէն անգամ անթափանցելի կըլլան։ Այնք սրահի մը մէջ մասնաւոր քաղցր ճաշ մը ըրին, այնպիսի կերակուրներով զորս բնութիւնը պարտաւորաց մէջ կը մատակարարէ. և ոչինչ հոն չէր տեսնուէր այն ամէն բաներէն, զորս մարդկանց փափկութիւնը քաղաքացի մէջ սրտնելու կ'երթայ այնքան հեռի և այնքան թանկագին. ասոնց կերակուրն էր կաթ, այնչափ քաղցր, սրբան էր Ապօլոնի՝ Ամմեթ թագաւորի մօտ հովուութիւն ըրած ժամանակ կ'թած կաթը. և մեղր՝ որ աւելի ընտիր էր Աիկիլիայի մէջ եղած Հիպլայի մեղուացի մեղրէն, կամ Հիմեթ լեռան Ատտիկէի մէջ. կային

նաեւ որարտիղին կանանչեղէններէն և պտուղներ, զոր նոր ժողոված էին։

Նեքտարէն աւելի զովայուցիչ գինի մը կը հոսէր մեծ ամաններէն՝ քանդակուած բաժակներու մէջ։ Այս սակաւապետ և ժուժկալ, բայց քաղցր և խաղաղիկ ճաշի միջոցին, Արիսթոնօիւս չը կամեցաւ երբէք սեղան նստիլ։ Ասի և առաջ ձեռքէն եկած ջանքը զանազան պատրուակներով ի գործ դրաւ, իւր համեստութիւնը ծածկելու համար, բայց վերջապէս երբ որ Սփրօնիմ ուղեց զայն ստիպել, յայտնեց որ ինքը երբէք չը պիտի սեղանակից ըլլայ թառանն Ալփինի, որուն այնքան երկար ատեն միեւնոյն սրահին մէջ ծառայած էր։

Նշաւասիկ կը սէր Արիսթոնօիւս Սփրօնիմին, այն վայրը՝ ուր այն ժամատուն ծերունին սովորութիւն ունէր կերակուր ուտելու. ահա իրեն թարեկամաց հետ խօսակցելու տեղը. ահա իրեն խաղացած տեղը. ահա այն վայրը, ուր նա կը ձեմէր Հեզիօս և Ալմէր կարգալով. ահաւասիկ վերջապէս այն վայրը, ուր նա գիշերը կը հանգէր։ Այս պարագաները յիշելով իրեն սիրալը կը խանդաղատէր և արտասուքը աչքերէն կը հոսէր։ Ճաշէն գինի Արիսթոնօիւս յուշուց Սփրօնիմին այն գեղեցիկ մարգագետինը, ուր իրեն բառաչող բազմաթիւ հօտերը կը թափառէին գետոյն ափանց վրայ, յետոյ նշմարելոյն ոչխարաց հօտերը որք պարարտ արօտներու վրայ արածելէն կուգային. մայրերը որք շարունակ կը մայէին և լի էին կաթով, իրենց փոքրիկ և ցատկրտող գառանց հետ հոն կընթանային։

Արիսթոնօիւս՝ Սփրօնիմին ցունցնելով այս տունը, գերինները, խա-

չինքները և երկիրը որ այնքան պըտ-
զարեր դարձած էր բազմաճան մշտ-
կուլթեամբ, անոր այս խօսքերն ըսաւ .
«Շատ ուրախ եմ զձեզ տեսնելով
ձեր հայրենի հին ստացուածոց մէջ
որուն վրայ ահաւասիկ ես գոհ եմ
ամենայնիւ . որովհետեւ ձեզ ժա-
ռանգել կուտամ այն վայրը՝ ուր այն
քան երկար ժամանակ Մլխինն ծա-
ռայեցի, խաղաղութեամբ վայելէ
այն որ անոր կը պատկանէր, ասորէ
երջանիկ և պատրաստէ Քեզ աւելի
քողքը վախճան մը քան անորինը : Մ-
րիսթոնօիւս՝ մի և նոյն միջոցին անոր
պարգեւ մը ըրաւ այն բարկրէն, ո-
րինօք վաւերացեալ բոլոր հանգիստ
կատարութեամբ, և յայտնեց որ ի-
րեն ժառանգութենէն բոլորովին կը
զրկէ իւր բնական ժառանգները, ե-
թէ անոնք իւր բարերարին՝ Մլխինի
թոռան ըրած պարգեւին դէմ դնե-
լու չափ ապերախո գտնուին : Բայց
այսքանս ալ Մլխինիսթոնօիւսին սիրտը
գոհացնելու համար բաւական չէր :
Իւր տունը տալէն յառաջ, զայն նոր
կարասիներով բոլորովին կը զորդարէ
որո՞ք պարզ, ճշմարտապէս համեստ և
վայելուչ, բայց մաքուր և հաճոյ էին :
Շտեմարանները Բեմսորի հարուստ
պարգեւներով լեցուց և ժառանգե-
րը Բիսոսի գինիով, որն որ Հիպէի և
Կոնիսմետի ձեռամբ մեծին Մլքամազ
գայ սեղանին գործածուելու արժա-
նի է . փրամենեան գինի ալ բաւա-
կան լեցուց հանգերձ Հեմեթի եւ
Հիպպոսի մեղրի առատ համբարներով
Մտակէի իւզով, որ նոյն իսկ մեղրին
չափ քողքը է : Մլխին վրայ յաւել-
ցուց նաեւ շատ մը նրբաթել և ձիւ-
նէն աւելի ճերմակ բուրգեր, որք
այն փափուկ ոչխորաց կողպուտնե-
րն էին, որ Ալիկիլիայի պարտրտ ա-
րօտներուն մէջ և Մլքատի լեռան վը-

րայ կը ճարակէին : Մհաւասիկ այս
վիճակին մէջ տուաւ իւր տունը Սօֆ-
րոնիմին ծերունին Մրիսթոնօիւս, ա-
նոր տուաւ նաեւ յիսուն տաղանդ
դրամ, և իրեն ազգականաց այն ինչ
քերը պահպանեց, զորս Կաղումէն
թերակողայն, որ Իզմիրի շրջականե-
րն է, Լիպետէի և Սօլֆոսի մէջ
ունէր, և որք բաւական մեծ արժո-
ղութիւն ունէին :

Պարգեւատուութիւնը լիննալով
Մրիսթոնօիւս նաւ մտաւ, Իօնի վերա-
դառնալու համար : Սօֆրոնիմը՝ այս-
պիսի անհամեմատ երախտեաց և բա-
րերարութեանց վրայ հիացած և գո-
րոված արտասուածօր աչօք մինչեւ
նաւը անոր ուղեկցեցաւ, զայն միշտ
իրեն հայր կոչելով և իւր բազկաց
մէջ սեղմելով : Մրիսթոնօիւս յա-
ջող և երջանիկ նաւարկութեամբ մը
իսկոյն իւր տեղը հասաւ . իրեն ազ-
գականներէն և ոչ մին համարձակե-
ցաւ գանգատել այն պարգեւին վը-
րայ, զորն որ Սօֆրոնիմին ըրած էր : Ես
իրը իմ վերջին կամքս, կ'ըսէր նա կտա-
կիս մէջ հրաման ըրի որ եթէ ձեզմէ մէ-
կը ընդգինանայ այն պարգեւին զոր
ըրի Մլխինի թոռանը, բոլոր իմ ըս-
տացուածներս ծախուին և Իօնիի ազ-
քատաց բաշխուին :

ԱՆՄԱՀՈՒԹԻՒՆ ՀՈԳԻՌՅ

Վաթսուն տարիէ ՚ի վեր յուսա-
հատութեան և մահուան իրաւուն-
քը փաստաբանուեցաւ, այժմ կը ձեռ-
նարկեմ ես յուսոյ իրաւունքը պաշտ-
պանելու : Բան մը զիս կը դրդէ ձայ-
նըս բարձրացնել և իմ դատոյ յատեան
կոչել : Մլ տաղանդացոյ մարդու ուղ-
ղեալ սա խօսքերը լսէին . հասարակ-
բան չ'ունիս, յոսալու բան չ'ունիս, և ան